

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

za celo leto naprej . K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90
S pošiljanjem na dom stane na
mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za več kot trikrat . . . " 9 "

V reklamnih noticah stane
enostolpna garmondvrsta
30 vinarjev. Pri večkratnem
objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

S prilogo »Naša Gospodinja«.

Slovenski klub raste.

Dunaj, 24. nov. 1910.

Slovenski klub je prišel danes s svetkami v zbornico, ker je uvedel dva nova člana, dr. Verstovška in profesor Jarca. Sedaj je Slovenski klub močnejši kot Zveza južnih Slovanov, ki šteje le 17 udov, ker je dr. Smodlaka le gost Plojevega kluba. Sicer pa še tudi razmerje med Zvezo in dalmatinsko četverico Ivčević - Perič - Biankini - Vuković ni rešeno. Četvorica ne obiskuje klubovih sej, ampak se da le mirno prištevati k Zvezi, da je število članov večje, četudi je pravzaprav fiktivno. Fikcija se zdrži od obeh strani radi delegacij v odseke. Plojev klub šteje po pravici sedaj le 14 članov. Poslanci Slovenskega kluba so morali svojega člana dr. Verstovška že poslati v blok Zvezinih klopi, ker v njihovih ni prostora. Govoreče znamenje, da »Slovenski klub« narašča!

Kaj bo z obstrukcijo?

Vse vprašuje slovenske poslance, kaj bo z obstrukcijo. Poslanci mirno odgovarjajo, da še stvar danes za nje ni aktualna. Ta teden se vrši debata do sobote inkluzivno o skrbni za delavske stanovanja. V ponedeljek ne bo seje, ker se češki agrarci morajo odpeljati v Prago k nekemu važnemu gospodarstveniku posvetovanju. V torek je debata o draginji živil. V sredo ali četrtek se prične prvo čitanje budgetnega projekta. Debata bo trajala do 8. decembra, tako da bo budgetni odsek sklican še le po 8. decembru. Odsek bo sklican, ker je načelnik baron Chiari odstopil, njegov prvi namestnik Mastalka. Seveda tudi ni izključeno, da se situacija naenkrat tako zasuje, da bo budgetni odsek že prej sklican. Seveda so slovenski poslanci na straži, toda kaj nameravajo, o tem iz taktičnih ozirov molčijo. Treba je seveda tudi počakati, kako stališče bo zavzel k fakultetnemu vprašanju Plojev klub in snujoči se enotni klub čeških poslancev.

Državni zbor.

Dunaj, 24. nov.

Italijanska fakulteta.

V znamenju obstrukcije proti ustanovitvi italijanske fakultete je bil dne 3. julija državni zbor zaključen. Stališče jugoslovanskega vseučiliškega kluba v tem vprašanju je znano. Sočlasno je sklenil, da z vsemi parlamentarnimi sredstvi poskuša preprečiti italijansko pravno fakulteto, ako vlada Jugoslovanom v tem oziru ne dovoli primerne kompenzacije. Ker je vlada odklonila sploh vsa pogajanja, so jugoslovanski člani proračunskega odseka s pomočjo nekaterih čeških poslancev pričeli najodločnejšo obstrukcijo proti vladni predlogi, ki določa Dunaj kot začasni sedež italijanske pravne fakultete. Vse breme vsiljene obstrukcije so nosili člani »Slovenskega kluba« Gostinčar, dr. Korošec, dr. Hočevnar in Demšar.

Vsled kompromisa, ki je našim tovarišem olajšal to breme, je bila dne 5. julija v odseku končana splošna razprava. Dne 5. julija popoldne je dr. Korošec kot zapisnikar nad tri ure čital zapisnik, kateremu je bilo priloženih 178 resolucij. Ob pol 1. uri je dr. Hočevnar prišel s stvarnimi popravki. V obliki popravkov je v slovenskem jeziku odgovarjal raznim predgovorjem v splošni razpravi. Nekaj časa poslušal odsekov načelnik baron Chiari, nato pa vpraša dr. Hočevnarja: V katerem jeziku pa govorite?

Dr. Hočevnar: »V slovenskem!«
Baron Chiari: »Ker jaz tega jezika ne razumem, zato ne morem dalje vo-

dititi razprave v tem odseku. Moja zadnja funkcija je, da pretrgam sejo za četrto ure.«

Vsi ostrme, nemški poslanci drvé iz dvorane za baronom Chiarijem in mu prigovarjajo, naj govornikom odtegne besedo, ako ne govore v nemškem jeziku. Baron Chiari lojalno odvrča, da v smislu poslovnika tega ne more storiti.

Ker je baron Chiari s svojo izjavo odložil načelnštvo, je ob 1. uri podpredsednik Maštalka zopet otvoril sejo z naznanilom, da je baron Chiari odstopil kot načelnik tudi z ozirom na krizo parlamenta in vlade.

Pripomniti moram namreč, da je v istem času opozicija z obstrukcijo preprečila Bilinskega finančni načrt in da je narodnostni odsek isti dan na predlog poslanca Stranskega z večino glasov odgodil razpravo o šolah narodnostnih manjšin.

V proračunskem odseku pa je bila burna razprava, ali naj se seja nadaljuje. Opozicija je odločno zahtevala, naj se seja zaključi. Dr. Redlich predlaga, naj se takoj zopet baron Chiari izvoli za načelnika. Opozicija ugovarja tudi z ozirom na to, ker dr. Hočevnar ni še končal stvarnih popravkov. Dr. Conci predlaga, naj se seja nadaljuje. Ta predlog je obveljal z 29 glasovi proti glasu dr. Korošca, ki se kot zapisnikar ni mogel odtegniti glasovanju.

Ob pol 2. uri je dr. Hočevnar nekaj časa nadaljeval svoje popravke, nato je Maštalka prekinil sejo do 3. ure. Ob 6. uri, ko je dr. Hočevnar odgovoril vsem predgovornikom, Maštalka zaključi sejo z izjavo, da je prihodnja seja naslednji dan ob 10. uri. Poslanec Wolf se oglasi: Citajte jutri zjutraj »Wiener Zeitung«!

Medtem je bil namreč baron Bienenrth dobil po telefonu od vladarja iz Išla pooblastilo, da sme državni zbor odgoditi. Isti večer 5. julija ob 7. uri je sklenil ministrski svet, da se odgodi državni zbor z ozirom na razne ovire v parlamentu. Že preje sem omenil, da je opozicija preprečila Bilinskega finančni načrt. Obenem pa so Poljaki začeli pretiti vladi in nemškim strankam, da jim odrečejo nadaljno sodelovanje, ako jim ne zagotovijo gradnje kanalov. Vlada Poljakom ni mogla ustreči, ker je imela prazne blagajne in se je gosposka zbornica v veliki večini izrekla proti kanalom. Poljaki pa tudi niso bili zadovoljni z odškodnino, ki jim jo je ponujal baron Bienenrth. V teh razmerah si je baron Bienenrth pomagal s tem, da je odgodil državni zbor. Oficiozni »Fremdenblatt« je 6. julija končal svoj »speech« z besedami: »Na svidenje v jeseni pri italijanski pravni fakulteti!«

Demšar ima besedo.

Danes ob pozni otvoritvi jesenskega zasedanja kličemo torej: »Na svidenje!« V proračunskem odseku je na dnevnem redu italijanska pravna fakulteta; prvi ima besedo slovenski poslanec Demšar, da prične stvarne popravke. Kedaj jih prične in konča, o tem morajo sklepati načelniki klubov. Vlada je, kakor se kaže, v pasivni resistenci. Njej se menda z italijansko fakulteto ne mudi, opoziciji pa tudi ne. Drugo vprašanje pa je, kako dobi vlada šestmesečni proračunski projekt, ki ga je danes predložila zbornici? Recimo, da zbornica gladko reši prvo branje provizorija in ga odkaže proračunskemu odseku. Tukaj pa je še vedno na dnevnem redu vprašanje italijanske pravne fakultete in poslanec Demšar ima besedo za stvarne popravke. Potem šele pride podrobna razprava o fakulteti. In ta razprava bi utegnila trajati več dni, ako se vlada ne premisli in ne sprejme pogojev jugoslovanskega vseučiliškega kluba. Kako se stvar razmota, tega menda danes nihče ne ve. Posvetovali so se včeraj in danes o tem vprašanju razni klubi,

za katere pa je še vedno kvadratura šestila. Kolumba potrebujejo!

Državni proračun.

Vlada je danes predložila proračun za leto 1911. Potrebščina znaša 2,818,196,736 K, dohodki 2,818,507,772 K, prebitek 311,036 K. Dohodki so po proračunu višji za 143 milijonov, v isti meri pa tudi stroški. Navzlic temu pa finančna uprava računa zopet z novimi posojili za razne investicije. Dohodki od tobaka so višji za 28 milijonov, od sladkorja za 8, iz carine za 10 in od direktnih davkov za 19 milijonov.

Zbornica je nadaljevala razpravo o predlogih draginjskega odseka.

Predlogi in interpelacije.

Poslanec dr. K. Verstovšek je vložil nujni predlog, da vlada podeli po nevihti in toči oškodovanim posestnikom šostanjskega in slovenjegraškega okraja izdatne podpore in jim odpiše davek.

Dr. Verstovšek je interpeliral justičnega ministra dr. Hochenburgerja radi protokoliranja slovenskih izpovedb pri sodnih Spodnjega Štajerja v nemškem jeziku. Obširna interpelacija biča turške razmere spodnještajerskih sodišč in zahteva od ministrstva, naj potrebno ukrene, da se bodo slovenske izpovedbe tudi protokolirale v slovenskem jeziku.

Poslanci Jarc in tovariši so vložili nujni predlog radi škode, ki sta jo povzročila toča in peronospora v novomeškem in črnomaljskem okraju.

Dalje so vložili poslanci Jarc in tovariši interpelacijo na justičnega ministra, ker je bil vsled anonimne ovadbe odpuščen oficijant novomeškega okrožnega sodišča J. Picelj, češ, da ne zna nemški, dočim je pravi vzrok odpustitvi politična intriga nasprotnikov S. L. S.

Poslanec Gostinčar je vložil nujni predlog za podporo po toči poškodovanim prebivalcem v žirovski in rovtarski občini.

Za podporo vsled črva vložijo kranjski poslanci skupen predlog.

Dr. Krek je vložil nujni predlog za podporo po črvu oškodovanemu kamniškemu okraju.

Posl. Fon je vložil nujni predlog za izdatno državno podporo za goriške okraje.

Poslanec Gostinčar je vložil v državni zbornici nujni predlog za pomožno akcijo po raznih uimih in črvu oškodovanim prebivalcem v sodnih okrajih Vrhnika, Logatec, Cirkovca in Idrija.

Češki klub.

Čehi si snujejo enoten klub, vendar stvar ne gre tako gladko. Za enoten klub se najbolj trudijo bivši ministri, za to pa je v krogu čeških poslancev mnogo nezaupanja. Tudi nasprotniki dr. Kramarja so pri delu. Za načelnika kluba hočejo izvoliti eksclenec Fiedlerja in s tem potisniti dr. Kramarja v stran. Snovanje enotnega kluba je ravno vsled okoliščin, ki spremljajo snovanje, izredno zanimivo. Sicer se pri posvetovalnih sejah govori, da se je treba emancipirati vpliva dr. Šustaršiča na češko politiko, a misli se pri tem mnogo bolj na Kramarja in njegov vpliv.

Kako je nastala zelena brošura?

Včeraj popoldne se je pred deželnim civilnim sodiščem vršila razprava o tožbi časnika Pirc proti tiskarju Lampretu iz Kranja zaradi neplačane honorarja za znano »Zelena brošura«. Zelena brošura, v kateri se je napadal ljubljanski knezoškof, je namreč spisal časnika Pirc, Lampret pa ponatisnil. Tožnikov zastopnik, dr. Švigelj, je navajal v razpravi, da je prišel Lampret k Pircu, ki je po njegovem naročilu spisal brošuro. Lampret je tiskal prvi zvezek zelene brošure v 15.000

izvodih v slovenščini, 16.000 pa v nemščini. Pirc je spisal tudi 2. in 3. zvezek. 17. decembra 1909. je dobil Lampret iz Narodne in Schwennerjeve knjigarne najmanj 1000 K izkupička. Pirc je dobil za svoje spise od Lampreta samo 210 K. Zahteval je pa 800 K, kar je Lampret odklonil ter mu ponudil samo 300 K. Pirc zahteva sedaj polovico čistega dobička 1500 K, za predstavljene brošure pa še posebej, torej skupaj 2550 K. Dr. Novak kot Lampretov zastopnik je odgovarjal, da Pirc neutemeljeno zahteva navedeno vsoto. Ko je izdal ljubljanski škof takozvano rdečo brošuro, je Pirc prigovarjal Lampretu, naj bi natisnil kritiko rdeče brošure, češ, da je pripravljen napisati tako kritiko. Lampret se je branil, češ, da je stvar riskirana. Ko pa je prišel Pirc v Kranj s pisom, mu je dal za vožnjo deset kron. Lampret je rokopis popravil, o kaki delitvi dobička nista govorila, ter je dal spis tiskati. Ko je dobil Lampret prvih 500 K izkupička za brošuro, je dal Pircu 100 K, za 2. in 3. zvezek mu je obljubil po 50 K ter mu tudi izplačal vsega skupaj 210 K. S tem pa je bila vrednost brošure popolnoma pokrita. Pirc pa je spisal še eno brošuro pod imenom »Modernisti«, v kateri se tudi napada škof. Lampret je ta spis vrnil, a ga je Pirc prenapredil in mu dal naslov »Odrešenik«. Neutrudljivega Pirčevega peresa Lampret ni mogel ustaviti. Uredništvo »Gorenjca« je odklonilo tudi Pirčev spis »Gorenjski kras« za slavnostno številko, 2. in 3. zvezek pa Lampret sploh ni naročil, temveč ju je Pirc kar vsilil. 3. zvezek je bil celo konfisciran, in ko je bila konfiskacija razveljavljena, se ga sploh ni moglo več prodati. Ko je bil 2. zvezek natisnjen, je vprašal Lampret Pirc, če prestavi 1. zvezek v nemščino. Ker Pirc tega ni storil, ga je dal Lampret sam prestaviti in ga pokazal Pircu. Stiliščne in stvarne popravke Pirčevih spisov sta izvršila Lampret in njegov poslovodja Mikuž. Dr. Švigelj predloži sodišču Lampretovo pismo na Pircu, v katerem piše, da so ga Hrvatje že prehiteli z izdajanjem brošure in da se boji, da bi ga tudi Čehi. V tem pismu prosi Pircu, naj spiše za »Alldeutsches Tagblatt« in za »Grazer Tagblatt« članka o škofovi brošuri ter naj na koncu teh člankov omenja, da bo izšla škofova brošura v nemščini. To pa zato, da bi Lampretu kdo ne prehitel z nemško izdajo. Lampret omenja tudi v pismu, da so ti članki boljše reklama kakor pa vsi inserati. Lampret nadalje navaja v tem pismu, da je »Neue Freie Presse« poslal že sam podoben članek. Pohvalil je tudi Pircu, češ, da je v nekem sobotnem »Gorenjcu« dobro skrtalil »klerikalce« in da morajo biti v Katoliški tiskarni strašno jezni. (Kakor da bi bil kdo jezen na »Gorenjceve« krtache! Preotroče! Ured.) Dr. Švigelj predloži sodišču tudi brzojavko Lampreta iz Kranja, v kateri brzojavlja Lampret, naj pride Pirc v Kranj, ker je pripravljen tiskati brošuro. — Lampret prizna pristnost omenjenega pisma. Pirc izjavi, da je pripravljen odstopiti od tožbe, ako se mu plača 700 K, kar pa Lampret ne sprejme. — Priča Lavoslav Mikuž, poslovodja Lampretove tiskarne, izpove, da je bil navzoč, ko je prinesel Lampretu Pirc rokopis brošure, ne ve pa, kaj da sta se dogovorila o plačilu. Časnikar Pirc, 38 let star, izpove: »Že par dni prej, predno je škofova brošura izšla, je bil v gostilni pri »Belem volku«, kjer sta se dva profesorja pogovarjala o tej brošuri. Na podlagi tega je poslal »Gorenjcu« notico. Ko je brošura izšla, je napravil članek za »Gorenjca«. Popoldne 3. novembra pa je prišel Lampret k njemu in sta se razgovarjala o celi zadevi. Dal mu je prvotni rokopis nazaj, da ga eventualno priredi za brošuro. Drugi dan je dobil brzojavko in ekspresno pismo, da je Lampret pripravljen tiskati brošuro ter da naj se pripelje v Kranj. Na kolodvoru v Kranju ga je čakal Lampret, ga peljal v

gostilno k »Sircu«, češ, da bi žena ničesar ne izvedela o stvari. Pri »Sircu« pa je Pirc brošuro pisal. Ko sta šla pozneje v tiskarno, mu je rekel Lampret: »Ne riskiram dosti, stavek me stane samo 20 K. Če pa bo neslo, bo imel vsak kaj od tega.« Pirc je to tako razumel, da bo imela vsak pol dobička. V tiskarni je Pirc brošuro nadaljeval ter jo izpopolnil do odhoda vlaka. Lampret je dal Pircu 10 K za potne stroške. Tako sta se dogovorila o 1. zvezku. Kmalu potem, ko je prvi zvezek izšel, je prišel Lampret v Ljubljano in vprašal Pircu, kaj je narediti z ozirom na napade v »Slovenca«. Pirc je rekel, da je treba na te napade odgovoriti. Na to je Lampret odgovoril, naj Pirc pripravi novo brošuro, če misli, da bo šla. Dva ali tri dni pozneje je Lampret prišel zopet k Pircu in naročil 3. brošuro, ki se je nanašala na kritike v raznih časopisih. 10. novembra 1909, je Lampret prišel zopet v Ljubljano ter povedal Pircu, da je dal prevesti 1. zvezek v nemščino. Pirc se je čudil, ker je to storil brez njegovega dovoljenja. Lampret je odgovoril, da je mislil, da je Pirc preobložen z 2. in 3. zvezkom in je zato dal brošuro prevesti v Kranju. Takrat je Lampret tudi rekel, da dobi Pirc za 2. in 3. zvezek po 100 K, za vsak prevod v tujem jeziku pa po 100 K, pri čemur pa itak ne bo imel ničesar opraviti. Lampret je tudi rekel: »Bova že napravila, saj imava itak račun.« — Lampret, tiskarnar v Kranju in izdajatelj »Gorenjca«, izpove, da mu je Pirc vedno pisaril, naj napravi v »Gorenjcu« prilogo s kritiko o škofovi brošuri. Prizna, da je rekel Pircu: »Riskiram samo 20 K za stavek, vi pa svoj spis.« Pircu je rekel, da plača vsak zvezek po 100 K ter mu je dal tudi 100 K za prvi zvezek. Za teh 100 K mu je dal Pirc potrdilo, ki ga je pa Lampret izgubil. — Razprava se preloži na 26. januarja, ob 9. uri dopoldne, da zasliši sodišče priče.

REVOLUCIJA V AMERIKI.

V južnoameriških državah so revolucije nekaj vsakdanjega. Ljudje imajo republike, a zrel niso zanje. Častilakomne osebe, ki bi bile rade na krmilu, uprizore revolucijo, če se jim ne posreči, da pridejo na ustaven način do moči.

Revolucija v Mehiki.

Vojni departement poroča, da je že povsod mirno, razven v Querteru. Mehikanski finančni minister je izjavil, da so vsa poročila o nemirih pretirana in da ni noben vojak prestopil k vstajem. Iz New Yorka poročajo, da položaj v Mehiki ni tako ugoden, kakor zatrjuje uradna poročila in da se boji nadaljujejo. Zgorelo je že zaradi revolucije nad 50 mest in vasi. Madero, voditelj revolucije, je zbral 400 pristav, s katerimi operira pri glavnem mestu in je že zapodil v beg 2000 vladnih vojakov. Izdal je oklic, v katerem se proglašja za predsednika Mehike. — Washintonska poročila trde, da gospodarijo revolucionarji že v 50 mehiških mestih. Vstasi so porušili železniške mostove. Ameriški poslanik je brzojavil, da je položaj zelo resen. V Torionu so trajali boji dva dni.

Iz New Yorka se poroča: Maderos širi po celi severni Mehiki oklice, v katerih se proglašja za predsednika začasne vlade in izjavlja, da je naperjena revolucija proti trinogu predsedniku mehiške republike Diazu. Revolucionarji so osvojili Gomez Palazzio, a vladne čete so si mesto zopet priborile. Zdaj se bjejo za Paral. Kako je bitka izpadla, še ni znano. Revolucionarno gibanje se širi tudi v južni Mehiki, osobito na polotoku Yukatan.

Mornariški upor v Braziliji.

»Agence Havas« poroča 23. t. m.: Močstvo dveh brazilskih oklopnice se je uprlo. Zahteva, naj se povišajo plače in naj se odpravi telesna kazen. Častniki so uporniki pobili. Na mesto so večkrat ustrelili. Dunajski brazilski poslanik je izjavil, da po došlih mu poročilih ni izbruhnila revolucija, marveč se gre zgolj za upor moštva in da so ga iznenadila londonska in berlinska poročila. Predsednik brazilske republike je zelo priljubljen.

Reuterjev urad poroča, da so se uprli mornarji vseh ladij: »Agence Havas« pa sodi, da se bo spor rešil na miren način.

Dnevne novice.

+ Občni zbor »Zveze Orlov«. V nedeljo dne 27. t. m. se vrši v Ljubljani IV. občni zbor »Zveze Orlov« po nastopnem sporedu: Zbirališče Orlov v veliki dvorani »Uniona« od sedmih do četrta osmo uro zjutraj. Odhod iz »Uniona« točno ob pol osmi uri zjutraj v

Alojzijeve k sv. maši. Po sv. maši odkorakamo skupno v »Union«, kjer se vrši občni zbor po sledečem sporedu: 1. Poročilo tajnika in blagajnika. 2. Statistika. 3. Poročilo načelnika. 4. Organizacija in delo okrožij. 5. Uredba prireditev za leto 1911. 6. Volitev predsedstva in nadzorstva. 7. Služajnosti. Isti dan po obnem zboru se vrši v veliki dvorani hotela »Union« javna telovadba, počenši ob 6. uri zvečer.

+ Delovanje državnega zbora. Načelniki državnoborskih klubov so se včeraj posvetovali, kako rešiti dnevni red zimskega državnoborskega zasedanja. Bienenrth je naglašal, da se mora rešiti začasni proračun, laška fakulteta in bančna predloga. Prosil je tudi, naj zbornica potrdi srbsko trgovinsko pogodbo. Predloge se morajo rešiti do Božiča, ker bodo zborovale pred Novim letom delegacije. Opozicijske stranke so naglašale, da takega obširnega sporeda zbornica v tako kratkem času ne more rešiti.

+ Gosposka zbornica je včeraj izvolila delegate za bodoče zasedanje delegacij.

+ Kdo je eseles. Današnji »Narod« imenuje naše poslance na Dunaju eseles, ker so si upali glasovati proti temu, da bi zbornica začetkom seje dala izraza svoji žalosti nad smrtjo pokojnega grofa Tolstega. Mi visoko cenimo in spoštujemo tega moža kot izvanrednega in nadarjenega literata; toda kljub temu moramo reči, da bi se parlament silno osmešil, ko bi kaj takega storil. Tolstoj je bil po svojem političnem prepričanju anarhist in je zabavljaj po svojih spisih čez vse parlamente, da je bilo veselje. Zato so se vsi ti isti parlamenti korenito blamirali, ki so take izjave sklenili. To bi se grof Tolstoj smejal, ko bi bil še živ. In če so naši poslanci proti temu glasovali, so to zaraditega storili, ker spise grofa Tolstega dobro poznajo in nočejo proslavljati moža, čegar nazori bi vsako ustavno življenje uničili. Lahko torej rečemo, da se nahaja ta »eseles« popolnoma v drugih vrstah.

+ Pravcati svobodomiselní dojenček je listič naših mladincev. Venomer se zaletava zdaj v cerkev, zdaj v redovnike in samostane. Značilno je, kako se je zaletel nedavno v Lichtenturnišni zavod. Informiran je kajpada od bivše gojenke, katere v zavodu niso mogli več trpeti, ki je bila vzdrževana bolj za božje plačilo, kot za malenkostno mesečno odškodnino in je bila menda ena izmed najbolj rejenih in okrogloličnih ter se zato zdaj pritožuje čez hrano v zavodu. Po vseh modernih vzgojiščih na Nemškem, Angleškem in drugod se drže načela, da se morajo deklice v zavodih že zgodaj privaditi delu, da se lotijo kmalu zlasti primerenih poselskih in gospodinskih opravkov. Listič mladincev pa se zgraža, da se navajajo kmečke deklice in sirote v zavodu »okna snažiti, peči kuriti, tla čistiti«. Šošarska smola! »Množico poslov« si želi, ki bi tem »gospodičnam« stregle. Kateri mladinec bi hotel tako »gospodično« v službo sprejeti ali celo za ženo vzeti?! Ker se v zavodu vsem nudi prilika opravljati tedensko svojo pobožnost, da niso v tem na slabšem, nego negojenke, pa piše zlobno, da morajo vse vsak teden k spovedi, ko se vendar vedno in javno naglašja, da nobena ni dolžna vsak teden hoditi. Naravno je tudi, da se ne sme v nobenem sirotišču trpeti, da bi kmečki deklici bingljale čez vrat in čez pas, od sprejdanj in zadaj »zlate« verižice, kakor jih še marsikaka gospa o najslovesnejših prilikah ne nosi. In če potem vzgojitelj tako šemasto ničemnurnost spodobno osmeši, ima seveda takoj »čudne pojme o ljubezni do bližnjega«, četudi je bil ravno ta »posvečeni mož« tisti usmiljeni rešitelj, kateremu se ima ono revše zahvaliti, da ni bilo radi vse večjih prestopkov sredi šolskega leta posajeno čez prag! Take in enake vzorne »krasotice« pa pred novim šolskim letom vendarle moledujejo in silijo v zavod, in če se ne sprejmejo, o pojem so usmiljenke kar hipoma same neusmiljenke, in odslovljenke, ki je poprej najbolj uganjala hinavščino, opleta v lističu obrekljivo čez svoje dobrotnice, se jezi, da ne more več študirati »sestavlin gob po stenah« ter poklada vzgojiteljicam v usta povske, kakršne se nikdar ne slišijo v nobenem zavodu, ki jih ji pa nemara zdaj očita le glas lastne slabe vesti. In take odslovljenke sprejema mladinski listič pod svoj očetovski plašč, iz takih »neskaljenih« virov zajema svoje informacije, da more nasititi svojo obrekljivost!

+ Liberalno učiteljstvo in naše ljudstvo. Liberalno učiteljstvo, kakor znano, se brani nadzirati šolske otroke pri verskih vajah, osobito noče otrok voditi o izrednih cerkvenih slovesnostih, ko tudi šolska mladina korporativno nastopa, kakor n. pr. pri slovesni

procesiji z Najsvetejšim o sklepu svetega misijona, slovesnem sprejemu škofa itd. Ljudstvo je nad brez taktnim postopanjem teh liberalnih šolskih vzgojiteljev skrajno vznemoljeno. In dogodilo se je nekod te dni v kamniški dekaniji, da so se člani krajnega šolskega sveta dogovorili, da bodo v takih slučajih, ko noče liberalno učiteljstvo izpolniti svoje dolžnosti in tako v obraz biže paragrafu prvemu državnega šolskega zakona o versko-nravni vzgoji otrok, sami šolske otroke pri procesijah vodili in nadzorovali. Izvrstno tako! Smo prepričani, da bodo dogovor vrliga krajnega šolskega sveta v kamniškem okraju po vsej deželi člani naših krajnih šolskih svetov z veseljem pozdravili in kjer je treba, posnemali.

+ Ban in koalicijska. »Narodne Novine« poročajo, da je ban Tomašić na izvenstrankarski konferenci dne 23. t. m. izjavil, da je pripravljen nemudoma sklicati sabor, ako se mu s strani koalicijske zajamči, da se bo razven konstituiranja takoj izvedla tudi volitev delegacije v skupni državni zbor in pa votirala indemnitetu do konca leta. Skupščina hrv. srbske koalicijske pa je istočasno sklenila, da ostane pri svojem sklepu, da je pogoj sporazuma z banom, odstranitev železničarske pragmatike.

+ Imenovanje. Naučni minister je imenoval amanuenssa dr. Ivana Zmavca na vseučiliški knjižnici v Pragi za skriptorja.

+ Slov. kat. akademično društvo »Dan« priredi povodom 60letnice rojstva škofa dr. Mahničja, začetnika katoliškega gibanja med slovenskim dijaštvom, 1. decembra t. l. pri »Vejvodu« slavnostni večer s slavnostnim govorom in petjem. Somišljeniki vabljeni! Odbor.

+ Kmetijsko predavanje. V nedeljo, dne 27. t. m. po deseti maši bo na Suhorju predaval dež. sadj. inštruktor M. Humeč o sadjarstvu, s posebnim ozirom na tamkajšnje krajevne razmere.

+ Dalmatinska Stranka prava je imela 15. t. m. v Splitu prvo posvetovanje. Na dnevnem redu ni bilo posebno važnih stvari ter je bilo posvetovanje bolj za poizkušnjo. V glavnem se je razpravljalo o centralizaciji časopisja, ne da bi se bilo kaj konkretnega sklenilo. Izvoljena je bila tudi nova uprava, med drugimi dr. Alfrevič.

+ Oblasti pžor! Stroge odredbe se pošiljajo na razne organe od državnih oblasti, da bi se preprečila kolera v naših pokrajinah. Naj bi blagovolile te oblasti obrniti svojo pozornost tudi na razne pivovarne. Te pošiljajo pivo v sodčih in steklenicah širom sveta, ali pridejo te posode tudi dovolj umite nazaj, ne vemo. Zlasti ena pivovarna na Kranjskem pošilja svoje pivo v Italijo, Egipt, Turčijo, torej v okužene okraje. Ni izključeno, da bi se na ta način zanesla kolera v naše dežele.

+ Žrtve alkohola. V Bobovku pri Predosljih so našli dne 22. t. m. vtopljen 58 let staro Marijano Nunar. V mladosti je bila vzorno dekle. V raznih službah pa je izgubila svoj deklški ponos in se udala žganjepitju, katero je bilo vzrok, da je v pijanosti našla žalostno smrt v malem potoku.

+ Ponesrečen poštni avtomobil. Iz Petrovega sela poročajo, da se je liški poštni avtomobil minolo soboto zvrnil v Korano ter je pri tem utonila žena nekega inženirja; ostali trije potniki so se rešili.

+ Samoumor v Trstu. Veliko pozornost vzbuja v tržaških krogih samoumor dr. Antona viteza Volpija, ki se je ustrelil. Volpi je bil zelo bogat, poročen s hčerjo rajnega tržaškega župana Barzonija. Zakaj se je usmrtil Volpi, ni znano.

+ Razpisane učiteljske službe. Na enorazrednici pri Sv. Križu na Planini (okraj Radovljica), učiteljsko in voditeljsko mesto v stalno nameščenje do 15. decembra t. l. Moški prosilci imajo prednost. Za stanovanje postavna stanarina. — Učno mesto na enorazrednici v Podstenicah (okraj Novo mesto) v začasno nameščenje do 30. decembra t. l. — Učno mesto na štirirazrednici v Žužemberku v stalno nameščenje do 7. decembra t. l. — V kočevskem okraju: učno mesto na dvorazrednici v Mozelj v stalno nameščenje do 10. decembra t. l. — V črnomeljškem okraju: učna in voditeljska mesta na enorazrednicah v Radencah, Čepeljah in Zagozdacu v stalno nameščenje do 10. decembra t. l. — Na trirazrednici v Grahovem (okraj Logatec) učno mesto v stalno nameščenje do 10. decembra t. l. — Na trirazrednici v Starem logu (okraj Kočevje) učno mesto v stalno nameščenje do 15. decembra t. l.

+ »Erinea«-razstava. Od dvomljive strani se nabira razstavljalce za neko prvo mednarodno razstavo »iznajdb«

na svetovni razstavi v Turinu leta 1901 ki jo skrajšano označujejo »Erinea«. Pred udeležitvijo na navedeni razstavi se svari!

— Kolera v Novem Sadu. V Novem Sadu se je pripetil en slučaj kolere sumljive bolezni.

— Dogovorjen napad. Na grad Ravne so delali tesarji Anton in Jan Kremenžar z Viča in Jožef Kermelj iz Maribora. Zahajali so v Fideljnovogostilno, po hrano so pa pošiljali v K. Domači fantje niso nič kaj z veseljem gledali mladih tesarjev, in ko je nekdo Anton Kremenžar v Kal po življenju so mu trije domačini vzeli pred vas njegov sukunč. To je pogrelo njegove tovariše. Izprva so sklenili stvar oditi orožnikom, končno so pa sklenili da se sami masčujejo nad domačimi fanti. Takoj popoldne so prišli vsi trije oboroženi v Fideljnovogostilno. Jan Kremenžar je prinesel s sabo sekuro. V kratkem besedičenju nasokovali so nadomada in nepričakovano navzgor fante, od katerih so tri težko, enega le lahko ranili. Razprava je dognala da je najbolj divjal s sekuro oboroženi Janez Kremenžar, nasproti se je pa tu dognalo, da se Anton Kremenžar ni udležil tako intenzivno tega boja. Na polag izpovedb zaslišanih prič se je sod dvor prepričal, da je bil Janez Kremenžar glavni povzročitelj težkih poškodb in ga je zato na 15 mesecev težke je obsodilo. Antona Kremenžarja pa, ker mu ni zamogo hudodelstvo dokazale na štiri tedne zapore, med tem ko bil Jožef Kermelj oproščen.

— Liški poštni avtomobil bencina. Avtomobilni poštni promet med Karlovcem in Gospičem je bil za nji čas več dni popolnoma prekinjen čeprav še ni snega in cesta prosta promet. Vzrok je bil enostavno ta, k je v Karlovcu in Gospiču pošel — bencin! Lepo gospodarstvo! Radi take zaslišane zanikrnosti je bilo več d 200.000 prebivalcev Like brez zveze ostalim svetom.

— Bogat sardelni lov so im ribiči iz Trpnja v Dalmaciji. To je nemu prebivalstvu prava rešitev, saj slaba vinska in oljkina letina zelo p tiskala na ljudstvo. Sardele je pokup tamkajšnja tovarna za ribje konserve.

— Umrl je v Višnji gori 24. t. oče tukajšnjega mestnega svetova čislani starček Josip Pajk, čr ljarski mojster v Višnji gori v 83. l svoje starosti. Svetila mu večna luč.

— Poročil se je v Višnji gori 22 m. restavrater ter načelnik požar brambe G. Josip Škufca z gdčno Min Groznikovo. Bilo srečno!

— Mažarska vlada kupuje hrvaš zemljo. Iz Temešvara se poroča, da hotel nek tamkajšnji konsorcij kup posestvo zagrebškega nadškofijst Biled, in ga parcelirati. Stvari pa poljedelsko ministrstvo delalo veli težkoče, in sicer, kakor se je dozna sedaj, zato ker hoče mažarska vlada sama kupiti Biled in ga parcelirati. Razume se, da pride razkosano posevo v roke mažaronskih kmetov.

Političen položaj na Portugalskem.

Medeni tedni portugalske rep blike se bližajo h koncu. Kljub na deznemu miru grozi neka tajna organizacija sedanji vladi s propadom. K bonarji (prvotni republikanci) so danjo začasno vlado nezadovoljni, burno zahtevajo, naj se izpolnijo ljube, ki se jim jih je dalo. Karbona razpolagajo z nad 10.000 pristavi in hov vodja, duševni voditelj republi Machado, je sam nasproten seda vladi ter jo hudo napada v svojem silu »Intransigente«. Deputacija kar narjev je bila 19. novembra pri vla kakor se poroča iz Pariza, ter je en gični obliki zahtevala, naj se vse slu poverijo onim, ki so bili pristavi republikanske stranke že pred izbruhom volucije in da se mora izključiti »republikance« iz vseh javnih služb. kar je republika priznala pravico stavke, se delavske organizacije te vice poslužujejo v obilni meri. Z dni počiva v Lizboni ves promet in čakovati je celo splošne železničar stavke. Položaj je tem resnejši, ker ogroženi interesi inozemcev v Lizbu Republikanska vlada skuša na vse čine odvrniti delavce od stavkarsk gibanja. Delavci pa nočejo o tem n sar vedeti ter kličejo sedanjim mo njakom v spomin, da so bili ravno tisti, ki so pred izbruhom revolu uprizarjali in pospeševali delavsko banje. Portugalska cenzura prep duje vsako poročilo o stavkarskem banju, samo po ovinkih se kaj ču novem razmerju.

Telefonska in brzojavna poročila.

NOVI TRŽAŠKI ŠKOF.

Dunaj, 25. novembra. Poroča se nam iz zanesljivega vira, da je določen za tržaškega škofa ljubljanski stolni kanonik dr. Andrej Karlin ter da se utegne imenovanje izvršiti že v nekaterih dneh.

UČITELJ BAJT PROTI »NOVEMU ČASU«.

Gorica, 25. novembra. Pred tukajšnjim sodiščem je bila danes obravnava nadučitelja Bajta proti »Novemu Času«. Sodnik je odklonil dokaz resnice, a je »Novi Čas« oprostil.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 25. novembra. V državnem zboru se danes nadaljuje debata o predlogih drzinskega odseka, o oddaji javnih del, o ustanovitvi fonda za preskrbo stanovanj. Trgovinski minister Weisskirchner je odgovarjal včerajšnjim govornikom.

ENOTEN ČEŠKI KLUB.

Dunaj, 25. novembra. Enoten češki klub je sestavljen. Danes ob 4. uri popoldne se bo klub konstituiral. Govori se, da bo predsednik bivši trgovinski minister prof. Fiedler, ali pa bivši češki minister krajan dr. Zachek.

RUSINSKI KLUB.

Dunaj, 25. novembra. V včerajšnji seji rusinskega kluba se je sprejelo namesto umrlega dr. Gabela izvoljenega poslanca dr. Longina Cegelskija v klub. Sklenilo se je poslati ruski dumi in ruski akademiji znanosti sožalno izjavo zaradi smrti Tolstega.

KRATKO DECEMBERSKO ZASEDANJE ČEŠKEGA DEŽELNEGA ZBORA.

Praga, 25. novembra. »Prager Tagblatt« prinaša iz Dunaja brzojavko, da se z ozirom na včerajšnje konference nemških in čeških strank z Biernthom v mnogih parlamentarnih krogih z vso gotovostjo trdi, da bo državni zbor sredi decembra prekinjen za kratko dobo ter bo v tem času zboroval češki deželni zbor.

MANDAT DR. PERGELTA.

Warnsdorf, 25. novembra. V okraju Warnsdorf-Rumburg bodo krščanski socialci kandidirali za državnozborni mandat umrlega dr. Pergelta kmeta Franc Heide.

ŽELJE EKSPORTNIH AKADEMIKOV.

Dunaj, 25. novembra. Včeraj je prišla deputacija slušateljev dunajske eksportne akademije v parlament k načelnikom posameznih klubov s prošnjo, naj se podpira širjenje eksportnih akademikov, da se prizna eksportno akademijo kot trgovsko visoko šolo. Od strani mnogih poslancev se je deputacija izgovarjala, da se bodo proračunski debati zavzeli pri vladi za omenjeno prošnjo.

SENZACIJSKI SAMOUMOR V TRSTU.

Trst, 25. novembra. Samoumor predsednika tržaške dirkališke družbe, znane tržaške osebnosti dr. Antona viteza Volpija je odmev rodbinske tragedije, ki se je pred kratkim pojavila s tragično smrtjo njegove krasne in velezobrazne hčerke, poročene Lloyd, ki je pred par meseci storila isti tragični konec svojemu mlademu življenju.

POŽAR TOVARNE KOŽ V ZAGREBU.

Zagreb, 25. novembra. Tu je zgorel levi del tovarne kož. Škode je 200.000 K.

VELIKANSKE TATVINE V RUSKEM VOJAŠKEM SKLADIŠČU.

Peterburg, 25. novembra. V Kijevu so odkrili veliko tajno zalogo ukradenih vojaških oblek, čevljev itd. Pokradenega je bilo za velike vsote. Ko je stotnik kijevskega vojaškega skladišča. Linčevski, zvedel, da bodo oblasti revidirale skladišče, se je ustrelil.

VANDERBILT ARETOVAN.

London, 25. novembra. Aretovan je bil tu slepar Lackersteen, ki se je izdal za milijonarja Vanderbilta ter je pomagal z menicami slepariti braganškega princa.

UPOR NA ANGLEŠKI BOJNI LADJI.

London, 25. novembra. Na angleški bojni ladji »Mars«, ki je sedaj v bližini Plymoutha usidrana, so se uprli mornarji, ker ni pustil kapitane več mornarjev na suho. Več krovnih častnikov, ki so se udeležili upora, je degradiranih, mornarje pa so pozaprl v ječe.

REVOLUCIJA V BRAZILJI.

Rio de Janeiro, 25. novembra. Revolucija mornarjev se je pričela v noči od srede na četrtek. Poveljnik oklopnice je bil povabljen na večer na francosko ladjo ter se je vrnil šele ob 2. uri jutraj. Pri povratku so mornarji sprejeli poveljnika s strelji. Poveljnik se je

v družbi dveh častnikov in nekaj mornarjev postavil upornikom po robu, a uporniki so ustrelili poveljnika in oba častnika. Truplo poveljnikovo je bilo predrito od nešteti krogelj. To so uporniki pozdravili s »slava«-klici na »svobodo«. Takoj nato so se uprli mornarji na ostalih oklopnih. Častnike so mornarji pustili na suho ter so potom brezžičnega brzojava predsedniku republike javili svoje pogoje: odpravo telesne kazni, povišanje plače, polno pomiloščenje, sicer da prično z bombardiranjem luke in ostalih bojnih ladij. Vlada na te zahteve ni dala odgovora, nakar so uporniki pričeli z bombardiranjem. V mestu je bila ubita ena ženska in dvoje otrok. Vse policijsko moštvo in vse vojaštvo je pripravljeno v vojašnicah, da odkoraka na dano povelje. Med moštvo je razdeljeno strelivo. Tudi topničarji so pripravljeni in topovi postavljeni na griče okoli mesta.

New York, 25. novembra. Najnovejša poročila javljajo, da so uporniki ponudili vladi, da se udajo. Senat je odobril popolno amnestijo, zbornica pa še ni končala razprave.

SAMOUMOR VLOMILCA.

Draždane, 25. novembra. V vilo vladnega nadsvetnika Weise je ponoči nekdo vlomil. Ko je odpiral blagajno, je Weisejeva soproga zaklenila vrata sobe in avizirala policijo. Predno je policija prišla, se je vlomilec, čegar identiteto še niso dognali, ustrelil z revolverjem.

: Naročite „Slovenca“ :

Razne stvari.

Bolezen belgijske kraljice se vedno hujša. Bolna je na sopilih in stresa jo mrljica.

Proti iglam v ženskih klobukih je nastopila berlinska policija, ki je izdala oklic, da bo ostreje nastopala, če ženske ne odstranijo tistih dolgih igel, ki štrle iz klobukov.

Veliki viharji na Norveškem. Na Norveškem pogrešajo zaradi viharjev 28 ladij s 165 osebami.

Garjeva jahta se potopila. Carjeva jahta »Marevo« se je potopila. Ladjo so dvignili. Dragocena oprava je uničena.

Grippen je izkušal pred usmrtnico izvršiti samoumor, a so mu našt preperečili.

Smrt posledica pozabljivosti. Tisti dunajski učenec, Karel Novak, ki je skočil na dvorišče iz III. nadstropja, ker so pozabili učitelji, da je zaprt in ga zato niso izpustili, je umrl na poskodbah, ne da bi se bil zopet zavedel.

Ljubljanske novice.

Ij Poučni tečaj za združne funkcionarje v Ljubljani je bil v sredo zvečer ob 6. uri zaključen, potem, ko so bila vsa predavanja končana. Po zaključnem govoru g. dr. Windischerja, se je v imenu udeležnikov zahvalil g. Ivan Kenda trgovski in obrtni zbornici za priredbo prekoristnega tečaja ter gg. predavateljem za požrtvovalni trud. Nato je govoril zbornični podpredsednik g. Iv. Kregar, ki se je zahvalil predavateljem za njih trudoljubnost. Izrekel je prisrčno zahvalo odposlancu ministrstva za javna dela g. dvornemu svetniku V. Haasu, ki je ves čas prisostvoval predavanjem ter ga prosil, da pri vsaki priliki podpira izobraževalne priredbe zbornice in obrtnega pospeševalnega zavoda. Dvorni svetnik g. Haas je v svojem govoru izrekel gg. predavateljem svoje priznanje ter izrazil veselje, da se je tečaj tako vsestransko obnesel. Drage velje bode kot referent podpiral izobraževalne priredbe za obrtnike na Kranjskem.

Ij Spored porotnih razprav pri tukajšnjem deželnem sodišču za zadnje letošnje porotno zasedanje. Dne 28. t. m. Matija Jerančič, zidar iz Zgoranje Hrušice; uboj. 29. t. m. Janez Palka, žagar na Vrhniki; ponareja kovanega denarja in Jera Šavs, dekla v Spodnji Šiški; uboj. 30. t. m. Anton Rakovec, posestnika sin iz Notr. Gorice; uboj. Dne 1. decembra t. l. Silvester Režen, posestnika sin v Škofjiloki; hudodelstvo posilne nečistosti in prestopke tatvine. 2. decembra t. l. Jožef Kepic, posestnika sin v Cerkljah; uboj in lahka telesna poškodba. 3. decembra t. l. France Šuštar, posestnik v Ojstrnem vrhu; uboj, in 5. decembra Janez Soršak, kajzarja sin v Gor. Zabukovju; težka telesna poškodba.

Ij Bratislava ljubezen mladine v praksi. Pri glasilu mladinev so že od začetka tega lista razmere, ki so posnete po razmerah pri izvestnih srbskih časopisih. Mi v Avstriji nismo na-

vajeni na take časnikarske šege in navade, kakršne smo danes opazovali pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. Znano je, kako je to »narodnodarikalno glasilo« pardoniralo tiste Nemce, ki so mu dali inserate. Danes pa se je vršila med bivšimi nastavljenici tega »neodvisnega« lista in »lastnikom« gospodom Plutom zanimiva obravnava, ki nas ne briga toliko radi oseb, kakor radi manir, s katerimi se postopa pri tem listu z uredniško tajnostjo. Že pri aferi častnikarja g. Pirca je svet strmel nad nekim »poslanim« tega lista, v katerem se je kar na vsa usta povedalo, da za nekega anonimnega tajnega (!) dopisnika vesta v upravnistvu tudi dve ženski! Danes pa se je vršila pred okrajnim sodiščem obravnava proti g. Plutu na tožbo g. V. Gärtnerja ml. in g. mestnega uslužbenca Škerlja. Gärtner se ni dobil plačila za plakat, s katerim je glasilo mladinev javilo, da prične izhajati (zahtevek 60 kron), ni dobil plačila za dve karikaturi (zahtevek 12 K), za neko vinjeto, za mesec julij ni dobil 58 K, za mesec avgust in september pa zahteva za vsak mesec 150 K. Najprej se je obravnavalo o tej tožbi. Zanimivo je, da je sedaj, ko je bil g. Plut tožen, izjavljal, da sta obe karikaturi (ena predstavlja dr. Šusteršiča, ena pa Schulvereinovo delo) za nič, priobčil jih je pa le! Plut: Najboljša ideja se lahko pokvari! Zastopnik Gärtnerjev dr. Frlan: »Pa objavlja se ne, če je pokvarjeno!« Po izjavi g. Milana Pluta je sedaj naenkrat tudi vse, kar je pisal g. V. Gärtner, silno pokvarjeno, naenkrat za nič! Vsebine glasila mladinev ni mogel doslej nihče krutejše obsojati, kot pred tožbo stoječ njegov lastnik! Plut je prinesel seboj knjigo. Iz katere je hotel dokazovati, da je bil za karikature tega lista g. Gaspari cenejši! Izdal je bivšega sotrudnika Gärtnerja, da je bil Gärtner tisti, ki je povzročil svoj čas grdi, iz trte izviti napad na ljudsko posojilnico, kar je moral list potem krepko preklecavati. Plut je priznal, da je bil napad izmišljen! S tem je spravil g. Gärtnerja v lepo zadrego. Ljudska posojilnica bi sedaj, če bi se ji zljubilo, g. Gärtnerja lahko z uspehom tožila pred porotniki! Plut je končno tudi povedal, da ima za sodniškega poročevalca nekega sodniškega uradnika in je povedal, da ima v knjigi zabeleženo njegovo ime in honorar! Kadar Pluta ni v Ljubljani, ima sluga nalogo izročiti dopise posameznim urednikom... Drugih prijaznosti, s katerimi je nastopal g. Plut, tu ne beležimo, nas zanimajo samo navedene, ker kažejo poseben način razumevanja uredniške tajnosti. V zadevi Gärtner se je dosegla poravnava, da plača g. Plut g. Gärtnerju v petih dneh 120 K, 10 K izvedencu gosp. svetniku Franketu, ki je izjavil, da je bila ideja in deloma tudi izvršba lepaka dobra, plačati pa mora tudi sodne stroške. — Nato je prišla na vrsto tožba g. Slavoj Škerlja proti g. Plutu. Plut: Ne tako hitro. Naj se preloži. Bolan sem v grlu in v vratu. Hoče se mi vrat zaviti. Sodišče ni tu za tak opredek. — Sodnik g. Žebre: Sodišče je za to tu, da deli pravico. — Plut: Nisem pravnik, a zmisel zakona mora biti, da čuva podjetnika! — Dr. Frlan: Čudno mnenje, da mora zakon čuvati samo interese podjetnika! Nato se prične z obravnavo o Škerljevi zadevi. Gosp. Škerlj toži g. Pluta, ker je kar samovoljno prekinil pogodbo, s katero je izročil g. Škerlju listov inseratni biro pod pogojem, da ima Plut 70 %, Škerlj pa 30 %. Škerlj trdi, da je to družabna pogodba za pet let, katere bi en sam družabnik ne smel prekiniti. Škerlj je pogodbo predložil. Plut se je izgovarjal na nekatere nerodnosti, češ, da je radi tega prekinil pogodbo. Tekom svojega govora je Plut trdil, da se je pojavil v Ljubljani dne 15. avgusta 1909., da je hotel pri »Narodu« vstopiti, pa so se ga ondi bali. Dr. Frlan: Prihajali ste časih iz Belgrada! Plut s povdarkom: Ne prihajal... Morda se je Plut pri tem spomnil, da so ga mnogi že prej videli v Ljubljani, tudi v krvavi nesrečni noči 20. septembra 1908. Plut je pravil, da je pogodbo s Škerljem podpisal v »neroznostni«, očital Škerlju, da še pisem ne zna pisati, da nima o knjigovodstvu pojma, da je po trikrat na dan večerjal. Škerlj pa je očital Plutu, da še odštevati ne zna in da so ga odštevati šele v Ljubljani učili. Škerlj je izjavil, da je slutil, da mu bo Plut odvzel inseratni biro in ga dal I. anončni pisarni — ker je lastnik te pisarne učitelj Vider, ki je upravnik svetnik »Učiteljske tiskarne« in je tudi sam izrazil Plutu slutnjo, da utegne potem biti g. Vider prijaznejši pri zadevi... Škerlj je povedal, da ga je župan Hribar radi dela pri nabiranju inseratov citiral pred g. Lavterja. Plut: Zakaj? Škerlj: Očitalo se mi je, da izsiljujem inserate... Zahteva Škerlj od Pluta 1500 K, češ, da je

zbral inseratov za 9000 K. Plut je izjavil, da plača za one, o katerih Škerlj dokaže, da jih je on nabral in ki so plačani. Škerlj je izjavil, da mu je sedaj to težko sestaviti. Dr. Frlan je želel, naj bi se poravnava tako sklenila, da bi se Plut zavezal plačati gotovo svoto, temu pa se je Plut uprl. Sodnik je obravnavo preložil ter se bo o čednih razmerah pri tem »neodvisnem« listu in teh »osrečevalcih naroda« razpravljalo zopet dne 17. decembra. — Pri denarju so si mladini ravno tako hitro v lasih kot stari. To kaže ta najnovejša pravda »po združenju«. Predno ta gospoda hoče druge učiti, naj najprej sebe nauči predpogojev, ki so potrebni za tiste, ki hočejo, da jim občinstvo zaupa.

Ij Ponarejalec 50 kronskih bankovcev prijet v Vodmatu. 23. t. m. je prišla 12 letna delavčeva hči Ivana Zupančič iz Starega Vodmata v trgovino peka Franca Jezerška v Novem Vodmatu, da bi kupila za 20 vin. kruha. Plačati je hotela s 50 kronskim bankovcem. Jezerškovi ženi pa se je zdel bankovec sumljiv ter ga je pokazala možu. Jezeršek je bankovec primerjal s pravi in je takoj opazil, da je ponarejen. Na njegovo ovadbo se je uvela policijska preiskava. Policija je dognala, da je falzifikat s prosto roko narisan in izdelal 20 letni, v Ljubljano pristojni čevljar Benedikt Sotlar, in sicer v stanovanju svoje ljubimke Marije Zeilhofer, šivilje na Selu pri Ljubljani. Sotlar je dal falzifikat svoji ljubimki, da ga spravi v promet. Sotlar je v začetku trdil, da je dobil ponarejeni bankovec od nekega neznanega moža, a je pozneje priznal, da ga je izdelal sam. Pri hišni preiskavi so našli pri Sotlarju rdeč in moder svinčnik, indigo-papir ter na eni strani popolnoma, na drugi strani pa le deloma izdelan 50 kronski falzifikat. Falzifikate se zelo lahko spozna, ker so prostoročno risani in kopirani s pomočjo indigo-papirja. Sotlarja in Zeilhoferjevo so aretirali in izročili deželnemu sodišču.

Ij Slovensko deželno gledališče. Jutri, v soboto zvečer prvič francoska komedija »Tat vseh tator«, spisala Croisset & Leblanc, poslovenil Fr. Kobal. (Za par-abonente.) — V nedeljo popoldne ob 3. uri Vojnovičeva drama »Ekvinokcij« (izven abonementa; za lože nepar); zvečer ob 7. uri prvič v sezoni velika Wagnerjeva opera »Tannhäuser«. Gostuje koncertna pevka gospa Ivanka pl. Foedranspergova. Predstava se vrši izven abonementa; za lože par. — V torek drugič opera »Tannhäuser za nepar-abonente. — Prihodnja dramska novost Ibsenova drama »Stebri družbe«. Kinžlova opera »Janko in Metka« ter Kolmanova opereta »Jesenski manever«.

Ij Finančni prokurator je adjunkta ravnateljskih pomožnih uradov Danijela Štamcarja na lastno prošnjo z naslovom ravnatelja upokojil.

Ij Konkurz je napovedan nad tovarno salam Rajmunda Andretta na Viču. Konkurni komisar je dr. Frlan.

Ij Okraden v vlaku. Juriju Vukoviću je bilo ukradenih 1080 kron, ko se je peljal čez Dunaj v Ljubljano. Vukoviću je tatvina tako zamrznila domovino, da se je takoj vrnil v Ameriko.

Ij Z odra padel. Ko je včeraj popoldne tesar Ivan Hlebs vlekel na neki stavbi na Cesti na Rožnik stavbni les, mu je spodrsnilo in je padel štiri metre globoko. Na pomoč sta mu prišla dva tovariša ter ga vzdignila, potem se je z rešilnim vozom prepeljal domov.

Ij Divjega zajca je včeraj prodajala neka ženska iz vodiške fare po Krakovem od hiše do hiše. Zajca si je ogledal tudi policijski stražnik in ko je opazil, da je dolgouhec ujet na zanjko, ga je zaplenil, žensko pa odvedel v svrhu zaslišanja k uradu.

Ij Orodje kradel. Včeraj je nek ključavničarski mojster pogrešil v delavnici več orodja. Ker je bil tatvine nujno sumljiv njegov pomočnik, ki je imel že delo odpovedano, se je mojster glede tega obrnil na policijo, da je preiskala pomočnikov kovčeg ter faktično v njem našla za 20 kron raznega orodja. Pomočnik se bode moral zagovarjati pred pristojnim sodiščem.

Ij Za rezervne domobranske častnike in podčastnike. Domobranski častniki in podčastniki, ki hočejo prihodnje leto napraviti orožno vajo z avtomobilom ali motorjem, morajo to naznaniti pri domobranskem okrajnem dopolnitvenem poveljstvu do konca meseca decembra. V naznanilu je označiti tip in trpežnost vozila, kakor tudi, če spada šofer k domobranstvu, ali ne. Transportne stroške, kakor tudi vso oskrbo za šoferje trpi vojaški erar. Lastniki avtomobilov dobe po končanih vajah 30 K, motorjev pa 6 K dnevne odškodnine.

Ij Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani naznanja, da bodo tudi letos razdelila dne 2. decembra t. leta štiri jubilejne podpore po 20 kron. Pravico do istih imajo vdove umrlih članov oziroma onemoglih članov. Prošnje sprejme do 29. novembra t. l. načelnik A. Gjud, Kongresni trg 3.

Ij Za domobranske novince in nadomestne rezervnike. K 3. in 5. domobranskem polku se pokličejo novinci dne 6. sušca, nadomestni rezervniki pa 6. aprila. K orožnim vajam se pokliče moštvo 1. in 24. junija. K 26. polku se pokličejo novinci 6., nadomestni rezervniki pa 11. sušca. K orožnim vajam se pokličejo 1. in 24. junija. K 4. in 27. polku bodo poklicani novinci in nadomestni rezervniki dne 6. sušca. K orožnim vajam bodo moštvo poklicano dne 1. maja, 1. junija in 20. julija.

Ij Mlada sraka. Minuli teden je nek jermenar poslal iz Jesenic v Ljubljano svojega 15 letnega vajenca, ki naj bi bil dobil pri neki stranki konjsko opravo. Ker ni bilo nikogar v sobi, je vajenec takoj izvolal bankovec za 20 K in ga izmaknil. Ko je stranka denar pogrešila, je to javila mojstru, ki je z vajencem takoj obračunal in slednjič tudi bankovec našel. Dečko je svojčas tudi pokradel, ko je bil zaposlen v Jesenicah, v neki pisarni denar, več nožev in ur v vrednosti 700 K ter vse skupaj zakopal. Zato je dobil šest tednov zapora.

Štajerske novice.

š Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji. Č. g. Anton Kocuvan, župnik v Lembachu pri Mariboru je stopil v stalni pokoj. Župnija Sv. Jakoba v Lembachu (patronat nadžupnija v Hočah), se razpisuje do 3. januarja 1911. — Župnijo Črešnjavec pri Slovenski Bistrici dobi č. g. Alojzij Zamuda, kaplan pri Sv. Petru pri Gornji Radgoni; župnijo Frankolovo pa č. g. Alfonz Požar, kaplan v Vojniku pri Celju. — Prestavljeni so sledeči gg. kaplani: Janez Hauptmann z Mute v Pernice kot provizor; Jožef Pinter iz Makol na Muto; Ivan Geratič iz Pilštana v Makole; Jernej Podpečan iz Podsrede v Konjice; Franc Doberšek iz Slovenske Bistrice kot II. kaplan v Vojniku; Ivan Žagar od Sv. Martina na Pohorju kot drugi kaplan v Slovensko Bistrico; Blaž Dvoršak od Sv. Jurja ob južni železnici v Šmartno pri Velenju.

š Glavnemu poštному ravnateljstvu v Gradcu se priporočamo, da novemu poštному uradu v Cirkovcah oskrbi dvojzračni poštni pečat, ker je cirkovška občina popolnoma slovenska. Da ne bo večkratnih neljubih pomot vsled sličnih in enakih krajevnih imen, želimo ime: Cirkovce pri Pragarskem. V nemščini pišejo nižji uradi Zirko-wetz, višji Zirkoviz, le Cirkovce so vsem neljube. Nam je pa neljubo to, da se prvi uradni dan vedno napoveduje, potem pa — odpoveduje. Mi se za stanovanjske spletkarije ne brigamo, pač pa za novo pošto.

š Laški trg. V našem trgu so nastavili namesto odišlega dr. Schwaba zdravnika dr. Zangerja, ki ne razume besede slovenski in je hud protestant. Plačevati pa ga mora slovensko katoliško ljudstvo. — Slovenski Laščani, vzdamite se. V slovenske kraje slovenski zdravniki!

š V Kokarjih, v kateri občini ne županuje župan, ampak občinski tajnik, učitelj Knaflč, ki je velik liberalac pred Bogom in ljudmi, se bodo vršile še pred novim letom občinske volitve. Imeniki so že razpoloženi. Kmetje pravijo, da so že sili Knaflčeve sitne komande.

š Sevnica. Nad vse žalostno in obžalovanja vredno je naše zaslepljeno ljudstvo. Smili se mi, a še bolj se mi smilijo naši otročiči, ki morajo v nemško šolo. Rad bi jih človek iztrgal nemškemu žrelu, pa kaj, ko je vsaka pot zastoj. Naj povem le en slučaj, ki sem ga pred par dnevi doživela. Šla sem na pošto ravno ob času, ko gredo otroci iz šole; srečam par otrok iz nemške šole, seveda so bili vsi slovenskih staršev, kateri niti nemškega ne znajo. Pa kako ostrmim, ko me pozdravijo: »Gu-tog!« Vprašam jih, kaj so se danes naučili, pa mi eden ponosno odgovori: »Was vilst habn du, kanst au mit mir niks deutsch redn, ich kan gar niks windisch, gehe nur weiter, Heil und Sig die windischen auf den Schtrik!« Slovenski stariši! Ali vas ni sram, da vaši

lasni otroci nečejo več spoštovati slovenskega jezika. Ko bi vsaj znali pravilno nemško govoriti, ali ta nemščina, verjemite mi, jim ne bo prav nič koristila!

š Tečaj za nadzorstvo zadrug v Celju za zadrug v južnem delu Spod. Štajerske se je vršil 23. in 24. t. m. v hotelu Beli vol. Udeležencev je bilo do 30. Vodil je tečaj g. Pušenjak. V sredo zvečer, 23. novembra, se je vršil na čast udeležencem zabavni večer, katerega se je udeležilo lepo število naših somišljenikov iz Celja in okolice. Za »Slov. Stražo« se je nabralo 30 K. — Odbo-rova se je S. K. S. Z. se vrši v četrtek dne 1. dec. ob 5. uri popoldne v uredništvu »Slovenskega Gospodarja«.

š Križevci pri Ljutomeru. Zmrznil je 19. t. m. dninar Vrtnjak iz Logarovec. Navlekel se je tako »ptušice«, da je ob potu obležal. Pred 14 dnevi so mu zakopali ženo. — V nedeljo 20. t. m. je utonil posestnik Kosi iz Gajšovec, ko je šel domov čez Ščavnico. Na brvi se je spodrsnil ter padel v narasli potok. Žena, ki mu je šla naproti, je videla nesrečo, a rešiti svojega moža ni mogla. Rajni je zapustil več nepreskrbljenih otrok.

Najboljša

3109

oblika v kateri se za katerikoli namen zavziva ribje olje, je brez dvoma Scott-ova emulzija ribjega olja-zapnenimi in natronovimi-hypophosphiti. Ribjega olja nemorete zavžiti, ker povzroči slabost in pehanje? Torej, Scott-ova emulzija Vam bode napravila veselje. In še ena točka je važna: Scott-ova emulzija je bistveno zdravilno močnejša, učinkuje hitreje kot navadno ribje olje, to se pravi z drugimi besedami, da more

Scott-ova emulzija

napraviti to, kar se z navadnim ribjim oljem ne more doseči. Poskusite sami.

Cena izvirni steklenici 2 K 50.

— obli se v vseh lekarnah.

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijem znakom SCOTT-ovega ravnanja!

Anton Šarc Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 5

na vogalu Knafljeve ulice (nasproti glavne pošte).

Znano najboljšo platno za rjuhe, bombaževina, brisalke itd. — Švicarske vezanine. — Znano najboljšo perilo. — Na cenejši nakup.

-- Opreme za neveste! --

2965

Kurzi efektov in menjic.

dne 24. novembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	9315
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	9315
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	9685
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	9685
Avstrijska zlata renta	11575
Avstrijska kronska renta 4%	9310
Avstrijska investic renta 3 1/2%	8280
Ogrska zlata renta 4%	11140
Ogrska kronska renta 4%	9170
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	81
Delnice avstrijsko-ogrske banke	1876
Kreditne delnice	66450
London vista	24070
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11760
20 mark	2351
20 frankov	1907
Italijanski bankovci	95
Rublji	254

Oddaja se v Polšniku p. Litija služba 3430

organista in cerkvenika

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.—
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Štefan Pirnat

Franciška Pirnat roj. Prijatelj

poročena

Vel. Poljane, dne 21. novembra 1910

Franc Hercog

Angela Hercog roj. Pirnat

poročena

Vel. Poljane, dne 21. novembra 1910

3444

3445

Globoko potrjim s srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je naš preljubljeni, dobri oče, soprog

Franc Šteh

posesnik in mlinar v Mali Račni

v četrtek, dne 24. novembra ob polu 4. uri pop., previden s sv. zakramenti za umirajoče, po dolgi mučni bolezni, star 55. let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto, dne 26. novembra, ob 8. uri zjutraj, na pokopališče na Kopanju.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v domači župni cerkvi.

Bodi mu blag spomin.

Mala Račna pri Grosupljem

dne 25. novembra 1910.

Zalujoči ostali.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
24	9 zveč.	738.8	-5.9	sl. sah.	jasno	
25	7. zjut.	739.1	-9.0	brezvetr.	megla	0.0
	2. pop.	736.9	-5.0	"	del obl.	

Srednja večerajšnja temp. 5.1° norm 17°

Zaradi opustitve urarske obrti vsled bolehnosti domačim popolnoma urejeno

urarsko opravo

z vsemi potrebnimi in dobro ohranjenimi stroji, kakor: urarsko vrezevalo z ročajem (Räderschneidemaschine), Finniemaschine s kolesom, Fuhreinbüchse s kolesom itd. in z vsem orodjem. Na razpolago je tudi več novih srebrnih žepnih in stenskih ur ter budilnic in še več drugih v to stroko spadajočih predmetov in več sto šip za ure itd. S tem se nudi ugodna prilika začetnikom, ker si lahko že dobro urejeno urarsko opravo in blago nakupi za mal denar. Natančno se izve pri 3432 3-1

Franc Golešu, Novo mesto.

TISKNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 25. novembra.

Pšenica za april 1911	11.25
Pšenica za oktober 1911	10.77
Rž za april 1911	7.97
Oves za april 1911	8.30
Koruzza za maj 1911	5.60

Proda se plinov svetilni aparat

„sirius“

ki zadostuje lahko za 60 luči. Vpraša naj se pri rezervnem kadru c. in kr. dragonskega polka št. 5 v Mariboru. 3435

Krasne damske klobuke

kakor tudi za deklice in otroke na novejšo modo v največji izbiri po zelo ugodnih cenah priporoča

modni salon P. Magdič,

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

3012

Gričar & Mejač

LJUBLJANA, Prešernova ul. 9

priporočata

3441

svojo velikansko zalogo zimskih sukenj

v vseh velikostih in različne kakovosti po čudovito nizkih cenah.

Pripravno darilo za Miklavža in Božič!

Izdajatelj: Dr. Ignacij Žitnik.

H. SUTTNER

Ljubljana Mestni trg

urarska prva največja domača

exportna tvrdka ur, zlatnine

in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška var.

stvena znamka: „IKO“

Glenk zastoj in pošiljine pristo.

Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.